

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak terek, četrtek in sobota, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h. ali gld. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrť leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane narocnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h. ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje).

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavac) tiska in zal.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.
Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.
Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravnistvo.

Oglasi in poslanice
se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakega 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petih vrstah.

Lutto nazionale — narodna žalost.

Mlada Italija je zagrnjena v tiho, resnobno, velepomembno žalost, v katero jo je pahnila zlodejska roka domačega sina — Angela Bresci-ja. Strašna usoda tako mlade države, tako starega kulturnega naroda! Mi znamo ceniti globokost tega občega narodovega žalovanja! — Prav ta žalost pa nekako olajšuje nastop mladega kralja Vittoria Emanuela III. ob boku črnogorske soko-lice Jelene, dražestne kraljice „zjedinjene Italije“. Revolucijonarni in protidinastični življi, drugače prav mogočni, so izginili v oslabele ozadje vsled tragičnega preminutja kralja Umberta, da mnogokje zmaguje človekoljubno sožalje nad politično strujo in strankarsko napetostjo. — „Lutto nazionale“ je Viktorju, Emanuelu olajšal nastop vlade v nesrečni mladi kraljevini!

„Lutto nazionale“ je raztegnil svoja mogočna krila i sem čez črno-zolte mejnike, koder prebivajo „sorodni bratje iste „krvi“, istega jezika, iste kulture „piu volte millenaria“. Koderkoli se razlega govorica „del dulce si“, vidavamo očitne dokaze tako mogočne „narodne žalosti“, da večje ni v najbolj patrijotičnih krajih sosedne kraljevine. Merodajno italijansko časopisje — med katere pa ne prištevamo klerikalne reve „Eco del Litorale“ — skoro nadkriljuje ono v Italiji; številka za številko prihaja v svet v žalni obleki, a večji del, ako ne skoro izključno, je posvečen nesrečni materi Italiji; vsa društva, občine in druge korporacije pošiljajo v Italijo tako vroče, tako globoke sožalnice, da si globljih ni mogoče misliti niti iz kraljevine same; črne zastave vihrajo povsod, vse je odeto v tiho žalost; veselice vse odložene in v Gorici celo otvoritev tiste razstave, katero so hoteli vti-hotapiti celó v proslavo 400-letnice, kar se je pa na občo zadovoljnost razbilo; časopisi pišejo tako, kakor da izhajajo v Italiji, in v Avstriji je govora le v takem tonu, kakor pišejo o „stranieru“ in o „Tedeschi“ v Italiji sami. Lutto nazionale v polnem, najglobljem pomenu teh dveh besed!

Premnoge krotke slovenske dusice pa skrbno majejo svoje veleavstrijske glave,

mrzko gledajo črne zastave, črno obrobljene časopise, grozé se nad besedilom premnogih sožalnic in kar ne morejo pojmiti: kako je mogoče takošen „lutto nazionale“ tudi na avstrijskih tleh....

Bodimo vendar že enkrat pametni! Ali nas zgodovina res ni prav nič izmodrila? Ali se nismo res nič naučili v šoli zadnjih dveh desetletij? Ali bomo še nadalje v svoji zastarelosti bolj papeški nego je papež, bolj policijski nego policija, bolj avstrijski nego tisti, ki Avstrijo vladajo? Kaj nam vse to mari? Ako taka početja mirno in morda celo radi gledajo tisti, ki bi morali najbolje vedeti, kaj se sme ali ne sme dopustiti in trpeti, ali se bomo mi spodtikali nad takimi prikaznimi o italijanskem „lutto nazionale“? Ako je „njim“ to prav, bodi nam tudi! Saj vidimo, da se Italijanom dobro, prav izborna godi; oni so tisti življi, kateri vse avstrijske vlade povsod upoštevajo, dajejo mu prednost pred nami, dočim nas Slovencem ne štejejo prav nič, dasi smo tako grozovito patrijotični, da nas kar zona pretresa, ko vidimo take in take nam sumljive pojave v italijanski sosesčini....!

Čas bi torej že bil, da se otresemo takih občutkov....: učimo se raje od Italijanov, kako se pride do ugleda v Avstriji! Tudi tu je, kakor drugod, da: potrpežljivi osliči dobivajo batine od vse strani....! Pri- znavajmo raje, da „lutto nazionale“ tudi med našimi sosedi odgovarja povsem resničnemu čustvovanju vsega zavednega italijanstva. Občudujmo jih, kako neprikrito, kako možko, pogumno kažejo i na zunaj, kar čuti njihova duša v slehernih trepetih samosvestnega italijanskega srca! Sram pa bilo tiste italijanske streberje, tiste strahopelce, h i n a v c e, ki enako mislijo in čutijo, a tega javno nočejo pokazati. Ver s črnimi zastavami vsi! V Avstriji ste varni, bati se vam ni ničesa, niti črne pike ne dobite v policijskih knjigah!

Lutto nazionale bodi popoln, istinit, javen izraz notranjega misljenja vsega ali vsaj ogromne večine prebivalstva! Mi Slovenci pa, upamo, tudi ne bomo dalje bolj policijski nego policija, marveč damo vam spričalo: močate pogumnosti v izraževanju

to ni vročina, marveč mrz, hud mrz! Znameniti zdravniki, katere ji je pošiljal mož, niso našli nikake bolezni, pač pa so ji svetovali premembo zraka, zabave, sprehode, telesno gibanje. Tako je minola zima. Dom Črnošinskega je vkljub bogastvu, ki je vladalo v njem, opustošal in postal zapuščen. Gostje so popolnoma izostali, ker je tudi on nehal zahajati k njim in kedar je šel, je šel navadno sam. Marice po cele tedne ni bilo iz hiše. Sedela je navadno v kótu za španjsko steno iz svilnate tkanine, z zlatom izšivano... Ta stena je bila poslednji dar soprogov... Na njej so bili napodobljeni fantastični ptiči z neprimerno velikimi glavami in dolgimi kljuni. Meander po japonskem okusu služil jim je za okvir.

V sobo stopi mož. Ona se strese, toda ne gane se z mesta. Gleda v močno zamrznjeno okno.

„Moja draga“, reče ji, vsedši se na mali naslonjač pod dragoceno uro, „čuj, kaj sem sklenil.“

Marica s strahom pogleda moža. Bil je bleđ, resnoben. Kar hlad je vel od njega.

„Popeljem te v D. k tvoji materi, to ti bo koristilo. Razvedriš se. Bojim se za tvoje zdravje in tudi zdravniki so že večkrat svetovali premeniti zrak. Ali je prav tako?“

„Za Boga, ne odganjaj me!“ zakliče Marica ter se spusti s stola na kolena. „Kaj sem ti učinila? Kaj zakrivila? Odganjaš me, zametuješ!“ In začela je krčevito plakati.

svojih srčnih občutkov. Naučimo se spoštovati vse prepričanje, ki vam je naložilo zdaj lutto nazionale, ali zahtevamo pa od vas, da boste i vi enako nepristranski in lojalni do nas...., ko bomo imeli kako svoje „narodno slavje“ ali pa tudi „narodno žalovanje“. Takrat odgriznite si raje jezik, nego da bi nam podtikali to pa ono, kakor ste vajeni! Ali se razumemo? Menda! Konec!

Užitnina v deželni upravi pa prof. Berbuča nevednost.

Ogledali smo si pobilže skrajno lehkomišelnost „delovanje“ prof. Berbuča pa zvitost starega lisjaka Pajerja v vprašanju — užitnin v deželni upravi. Seveda je tisto „delovanje“ Berbučevo Slovincem le v škodo, zvitost Pajerjeva pa Lahom v korist, ako bi bili vsi drugi v deželi sami tepci in bi vodil Slovence res — prof. Berbuč pod Gregorčičevim „tihim delovanjem“. Ker pa ta dva gospoda in njiju strančica danes nimajo odločilne besede v deželi, je padel tudi velemodri Berbučev „načrt“ v vodo. Danes je „flasco“ Berbuč-Pajerjeve mahinacije popoln, a dežela je plačala lepe dijete malemu Klavžarku, ki je zopet vandral na deželne stroške po „svojih luštih“, deželnemu knjigovodji in notarju. Več nego tisočak so vrgli skozi okno, ako ne več!

Prof. Berbuč se je širokoustno pohvalil, da se je „često pečal s to mislijo in si pobilže ogledal sosednje dežele, ki pobirajo užitnino s svoji upravi“. — „Delovanje“ tega deželnega poslanca je ničevno, kakor ono trolov v čebelnem panju. Ali človek bi vendar mislil, da je prof. Berbuč, ki ima neizmerno zlatega časa na razpolago, proučil to vprašanje; da je o počitnicah šel res kam pogledat na Kranjsko in Štajersko, kakor pravi, in pregledal ves statistični material; da je primerjal one razmere z našimi in nekoliko proučil užitninske solčne in senčne strani na Goriškem; zlasti pa, da je poslušal glavni faktor: kaj pravijo naši krčmarji?! — predno je stavil oni svoj pred-

Lice Črnošinskega se je zakremžilo. Solzé so ga razjarile.

„Zopet stara pesem. Ti imaš solzé kaj po ceni. Čemu bi te proganjal, čemu zametoval? Vidiš, kako se trudim za-te, želeč ti dobro. Sicer pa, le ostani...“ Po teh besedah vstane ter otide po prstih, kakor odhajamo iz sobe težko bolnega človeka...

VII.

Od tega dne je Marica prestala biti gospodinja v hiši. On jo je smatral za bolno in mladoletno. Služabniki so kmalo začutili, kakšne so razmere med poročencema. Opazili so, da je njihova vladarica zgubila naslov gospodinje in tudi Marica je začutila veliko premembo. Le malo kdo se je brigal za njo; njh postrežba se je omejevala samo na to, kar jih je bilo moči naprositi, ali kar jim je bilo naravnost ukazano. To, kar postrežbo zares dela prijetno, poslušnost in radostna pripravljenost k službi, — se je popolnoma zgubilo.

Črnošinski ni spremenil obnašanja. Življenje je teklo po poprejšnjem tiru, toda ta tir ni bil pravilen. „Babje leto“, katero je pričakoval velemožni gospod, ga je goljufalo; vse njegove nade, vse radosti, katere je odkladal radi napredka v službi na poslednji čas, se mu niso izpolnile. Tudi te ceremonije, s katerimi je spoštoval svojo ženo, so mu postale težke. Ona ga v ničemur ni ovirala, pa vendar je čutil težke verige. Večkrat, ko je videl njeno krasno postavo, njeno mlada zaokrogljena ramena, čuden lesk njenih oči, le časih skaljen z odpornimi

log v finančnem odseku, ki je bil brez prave sprejet i v zbornici, t. j. naj deželni odbor napravi vse korake, da se bo pobirala užitnina v deželni upravi. — Mi terjamo danes javno od deželnega poslanca prof. Berbuča: Ven z referatom, na podlagi katerega ste vzročili tako važen sklep deželnega zbora! Mi hočemo vedeti, na podlagi kakošnih dokazov ste prišli do svojega predloga! — V kolikor smo mi poučeni, prof. Berbuč ni tega vprašanja prav nič studiral, niti od deželnega knjigovodstva ni dobil najpotrebnejših podatkov, marveč stavil je svoj predlog bodisi v svoji občudovanja vredni lehkomišelnosti ali pa z namenom, da pridejo naši krčmarji v post deželnega glavnega dacarja Klavžarja, Pajerjevega harlekinca! Eno in drugo pa je vredno najodločnejše obsodbe!

V deželnem odboru je dr. Tuma poročevalec v davčnih rečeh. Ali referat o tej užitnini mu ni prišel v roke, ker si ga je pridržal dr. Pajer sam.... Zanimivo! In tako je pričela po Pajerjevi volji tiata gonja na pooblastila, o kateri je bilo v „Soci“ že toliko govora in ki je končala s komplet-nim — „flasco“. Dr. Pajer se je lahko pre-pričal, da mali Klavžar nima prav nič tiste veljave, katero si menda pripisuje, pač pa, da mu je računati danes edino z odločno — narodno-napredno stranko! — Da je pošiljal po deželi Kavžarja, nimamo nič proti temu, ker ga vsi poznajo kot počen groš in nima ničesa zgubiti, vsled česar bi trpel decorum deželne hiše, — ali da je vpregel v tak nečastni posel i deželnega knjigovodjo, katerega ugled je silno trpel, proti temu najodločnejše protestujemo. Deželni knjigovodja je prva uradniska avtoriteta, katere dostojanstvo je treba varovati, ne pa poganjati ga kot pudečka po deželi v tako kočljivih rečeh, ko mora njegov ugled le trpeti!

Dulcis in fundo!

Čitatelji! Veste li, da se je slo v tem vprašanju edino za slovenske groše?! Šlo se je za to, dobiti v deželno upravo edino užitnine slovenskega dela dežele, kajti v Furlaniji jih pobira

solzami, je verjel, da se to vse še popravi. Toda, ko se ji je jel bližati, ko je v svoji slabi uri, kakor je sam pozneje trdil, spregovoril na njo v smislu svojega pričakovanega „leta“, prevzel ga je tako njen hlad, da so mu na mah zamrznili vsi njegovi občutki. „Ne želim si žrtve“, mislil si je, in v ušesih mu je šumelo. „Iščem pa, če že ne ljubezni, pa vsaj vdanega prijateljstva, zaupljivosti, hvaležnosti.“

On ni vedel, da so vse to zahteve, katere ni moči izpolniti iskreno. Mogoče jih je izpolniti le na videz, toda Marica ni bila sposobna hliniti se. Njej je manjkala moč, katere je potrebna za hlimbo. Ona ni vedela, da se je poslužuje velika večina ljudi, da je ona prav za prav potreba življenja. Vzrastla je do svojih dekliških let prosto, brez vsakršnih duševnih izkušenj. Vse njeno poprejšnje življenje se je tikalo samo igrati, tikalo zabav, s katerimi se mlada dekleta igrajo s svojimi dondami. Prememba, ki se je zgodila z njo, je bila prevelika. Bila je popolnoma drugačna od drugih velikomestnih deklet. Jedina hči, odgojena pod neprestanim nadzorstvom, v zaprtih sobinah stenah, ni poznala sveta, ni imela pojma o življenju! Ni vedela, da v rojstni hiši ni bilo vsega tega, kar tirja življenje. Razvita na telesu, je predolgo ostala otrok na duši. Na cvet, bujno razvit, pa je naenkrat prišel najhujši mrz, pomladni mrz.

Tega ni mogel zapaziti Črnošinski, ki je še le v zrelejših letih menil z največjim trudom doseči to blaženstvo, katero so s polnimi rokami zajemali nje-

— 20 —

Pomladni mrz.

Novela Svetozara Hurbana Vojanskega.

Iz slovenskega prevla Podravski.

—*—

(Dalje).

On je opravičeval svoje ravnanje ter ni spoznal, koliko je po njem trpela žena, katero je vtrgal iz nizkega stanu ter jo presadil v svoj stekleni vrtec. Ona je imela ne samo oči, marveč tudi občutke gazele... So pa tudi take rastline, katere ginejo, če smo jih presadili, naj jih še tako negujemo. Marica, ko je po dolgi notranji borbi privolila v zakon, sama ni čutila, da precenjuje svoje moči. Navezana s strašno ljubeznijo na svojo mater, se je uklonila njeni želji. Pa že precej drugi dan je začutila v mestu vso napako svojega ravnanja; vse jo je odpahavalo od moža, vse jo dušilo. Nezdružba težnja po domačiji jo je držala kakor bi se je bil lotil krč. Ljubkovanj Črnošinskega jo je bilo naravnost strah in ob enem je pomilovala moža, katerega je vendar-le prevarila. Kadar se je jezil na njo, je čutila neko olajšanje, sladkoto pokore, katere polajšuje vest. Ko ji je očitil minulost ter ji našteval svoje dobre, se ji je zdelo, da ima popolnoma prav. Toda ta tolažba je le kratko trajala...

„Tü, tü me boli“, je rekla sobarici, pokazavši na uho; „tü me nekaj skeli, pa

finančna uprava sama vsled tega, ker so jo Furlani več let pošteno nasamarili! Furlanija je torej že odcepljena — in edino užitnine v slovenskem delu dežele naj bi pobirala deželna uprava! In recimo, da bi bilo res kaj dobrička, bi se ta slovenski denar stekal v večjem delu doli v Furlanijo...! Odtod vsa prijaznost dr. Pajerja temu vprašanju! Lisjak si je mislil: Paga sčaf! Vrh tega bomo imeli vse slovenske krčmarje, ki so glavni kričaci in moji nasprotniki, na vrvi! Plesali bodo, kakor bova hotela jaz pa moj Klavžarček, ki bo glavni nadzornik nad njimi! Kako lepi časi! Kako lepo zlomimo upor slovenskih radikalcev, v kar nam pojdejo še drugače na roko ljubeznivi klerikalci — in vse to na slovenske stroške! Še več, ako jih bomo dobro stiskali, dobimo dovolj njihove srčne krvi, s katero bomo skropili ljubljeno Furlanijo...!

Krasni načrti! Pajer ni nespameten slepec, kakor je bil tudi v tem vprašanju prof. Berbuč. Klavžarja ne štejemo, kajti njemu je vse vkup „služba“ in pa „spas“; prej je izbornu služil Coroniniju, ki ga je pošiljal na agitacijo po deželi na stroške kmetijske družbe, zdaj služi še izborneje Pajerju... Ali da deželni poslanec Berbuč ravna tako nepremišljeno in vroča deželi nepotrebne stroške, proti temu protestujemo z vso indignacijo nad tako nedostojno igro z vitalnimi interesi slovenskega prebivalstva! — Gosp. Berbuč, to naš odgovor! Zaslužili ste ostreji, ali imamo usmiljenje z Vami, uvaževaje zlato resnico, da: Ein Schelm, der mehr giebt als er hat!

DOPISI.

V Gorici, dne 3. avgusta 1900. (Tutti frutti). — Solkanski kaplan Dermastia bi hotel, da bi „Soča“ vedno imenovala nunca, katerega obdeluje v „Tutti frutti“. Slabo jim želi! Mi pa smo boljši kristijanji in se držimo kolikor le mogoče načela, da: greh povemo, grešnika zamolčimo. S tem bitamo samo greh, zlo v obče, in marsikdo se zboji, da ne bo dajal javnega pohujšanja, edino radi tega, da ne pride v „Tutti frutti“, kakor se marsikdo ogne grehu edino iz strahu pred — spovedjo.

S tem se tudi izogibamo očitaniu, da se pečamo z — osebnostmi, kajti nam je pred vsem stvar pred očmi. Mi nočemo pobijati in ubijati oseb po morali Alfonza Liguorskega, marveč sibi mo je greh, bojujemo se proti klerikalni hinavščini, proti jezuitizmu, proti kasti, ki hoče biti sama nedotakljiva, pa naj počenja še take lumparije, dočim se čuti poklicano, da nadzoruje življenje in nehanje vseh ostalih stanov.

Kar pišemo je resnica. Prav v tem oddelku smo silno izbirčni in natančni. Ako bi bili kdaj mistifikovani od katere strani, povemo in popravimo sami. Zato z vso odločnostjo zavračamo razsajanje kaplana Dermastia v solkanski cerkvi!

Kaplan Dermastia se je razlogotil nad „Tutti frutti“ tisto nedeljo, ko je čital o znamenem nuncu-pravdarju, kako je v svoji krščanski ljubezni preganjal sovražno ženo iz

govi tovariši v mladosti. In pred kratkem je prišel na višjo stopinjo. Brilantov red se mu je zalesketal na prsih. Pozabil je na svojo prekrasno odmerjeno metodo ter prišel k Marici z radostno novico.

»Poglej, duša. Nova nepričakovana! Povišali so me. Bogato so me obdarili. Poglej!«

Marica je videla red, videla razveseljen njegov obraz in se razvedrila za trenutek. »Oh, kako se to blišči... kako krasno je to!« je dejala ter segla z roko po red. On jo nežno pritiska k sebi. »Marica, končajva enkrat to najino zamero. Dovolj sva že trpela. Končajva! Povej, kaj želiš? Za-te učinim vse, vse!«

»Povej... če sem mar neubogljiva? Sem li ti mar nasprotovala z besedo ali v dejanju? Povej, s čem sem kaj zakrivila!«

»Z ničemer, z ničemer! Toda, ali mar nimam vzroka želiti, da bi živela z menoj jedno življenje, da bi ga ne omračevala s svojo vrtoglavnostjo, s svojo hladnostjo?«

»Ne razumem. Kaj še neki hočeš? Jaz se ne morem smejati, kadar me okrožujejo strašne pošasti...« V tem ji je lice okledelo in oči se nenavadno povečale. Zrle so v daljino prostranstvo.

»Grozne pošasti, jaz se jih bojim. Ne, ne odriavam te, kakor si misliš, marveč odriavam samo sebe, hotela bi odvreči od sebe te ramena, vse to, kar sem, iztrgati si svoje srce — oh, ono

cerkvenega stola, do katerega je imela pravico. Dermastia sam je dobro vedel, kdo je ta vrli katoliški duhovnik, ki potanja take norosti v cerkvi in kaže svoje peklensko sovraštvo pred vsem ljudstvom, kateremu potem masuje, dasi je taka daritev — sakriligij! »Pojdi in spravi se prej s svojim bratom, potem pridi in daruj!« se glasi zapoved. A ta nunc je poslal tik pred mašo mežnarja s ponovo grde raztopine, da je namazal ženski sedež, ki je morala torej iti iz stola... Ako Dermastia tega ne verjame, naj poprasa tistega mežnarja. Če naslova res ne ve, mu ga dá iz posebne naklonjenosti uredništvo „Soče“.

Na tem mestu mu povemo o istem nuncu za danes le še to dvojce:

Nekega otroka ni hotel krstiti 8 mesecev iz sovraštva do očeta. Krstil ga je šele potem, ko je dobil oče dovoljenje od dekana, naj krsti otroka pa — krstni boter, ako g. nunc zopet ne bo hotel priti! — Kaj pravite, g. Dermastia, takemu početju?

Mati je večkrat posetila svojega prečastitega sina, toda v farovžu ni bilo za njo prostora: prenočevati je morala v sosednji krčmi. — Prihajalo je pa pogosto v farovž neko brhko dekle — in to je vedno našlo v farovžu ljubezniv vsprejem in tudi — prenočišče. Lahko bi povedal celo vrsto zanimivih epizod, ali še ta bo preveč marsikaki tercijski duši. Eto poglavje: Zakaj vera peša? To pa toliko bolj, ker ljudstvo, pohujšano in ogorčeno do skrajnosti, je naznanjalo vse take lepe prigodbe škofiji, a ta „nc slisi nič, ne vidi nič“, in nunc je še vedno na svojem mestu: stari brezobrazni paša nad ubogim ljudstvom! — Povsod je še kaka kontrola, le tu je ni! Pa se potem čudijo: zakaj vera peša? Čudež, da je še toliko vere med ljudstvom! Več nego po — farovžih!

Ker smo že pri Dermastiji, moramo povedati, da bogoslovec Dermastia je kaj rad našel priliko, da je šel iz semenišča v — krčmo. Tu je dokazoval že takrat, da bo vreden „častivec“ le božje kapljice. In res pravijo njegovi kolege, da ga on več popije nego se ga upa kdo nesti. Figura to potrjuje! — Takrat je v krčmah tudi rad pozabljaval na Mahniča, češ: „to je n —!“ Pozneje je bil Mahniča vreden naslednik! Torej —?!

In ker smo že pri Dermastiji, bi mu radi namignili, da so nam znane misterije neke „klerikalne čitavnice“, ki je bila še pred par leti na glavnem trgu večjega mesta. „Čitavnica“ je bila v stanovanju mikavne ženske, katere mož je kaj rad po farovžih kroznike lizal. Tudi ona je proslavila svojo preteklost v farovžih. — Žena take slavne preteklosti je torej stregla gg. — „bravcem“. Ali vse stene niso enako debele in vrata imajo večjih luknj, hudobni ljudje pa so večjih hudomušno radovedni. In tako se je dogodilo večkrat, da so videvale nepoklicane oči..., no, dosti, g. Dermastia ima itak dobro domišljijo, naj stavek popolni sam.

Ali je g. Dermastia ta pot zadovoljen s „Tutti frutti“? Kaj pa bi bilo, ako bi bili še bolj očitni in zasoljeni?!!!

me čisto tako — boli — toda ne morem nič; slaba sem in revna, jako uboga! Pomiluj me, imej usmiljenje z menoj, in obilni prôd solz, kakor bi bile že poprej pripravljene, se ji vlije iz oči. Solzé so ji tekale po obrazu iz jasnih, odprtih oči, toda lice je ostalo mirno, brez vsakega odznaka bolesti. On se ji umakne. Stara jeza se zbudi v njem. Odtuga red od prs ter ga vrže na mizo, kakor bi bil ta kaj zakrivil. »Hotel sem ji napraviti veselje, kakoršno ne najpravi izmed tisoč ljudij niti eden svoji ženi... toda ona poje vedno-le svojo staro pesem. To mora človeka spraviti v jezo.« Otide, ter se vleže v svoji sobi na naslonjač; iz ust pa so se mu vsipavale kletve, nekaj nenavadnega doslej pri njem.

Zopet se je začelo staro življenje. Marica je postala zopet nepotrebna pri hiši, ki je bila tam le, da je drugim delala napotje.

Na pomlad brez vsega daljšega povpraševanja, ukaže Črnošinski svoji ženi pripraviti se na pot. Ona se več ni protivila. Še kaj vesela na videz je jela pospravljati svoje stvari. Poslednji čas jo je mučila strašna otožnost — toda pri misli, da pojde na deželo, je postala veselejša. Sobarica, kaj gibena deklica, je opazila to premembo ter jela se drugače obnašati proti njej. Saj je imela tudi ona iti z gospodinjo.

(Dalje pride).

Domace in razne novice.

Boj za užitninske davščine. — Akcija deželnega odbora je padla v vodo, kajti z vsem aparatom so zbornali skupaj le neznatno število pooblastil. — In se oni, ki so podpisali, jih preklicujejo. Tako n. pr. so preklicali vsi krčmarji na Cerkljanskem, katere so bili nenadoma ujeli. Tam so se izrekli, naj ostane za 3 leta se pri starem; med tem časom se pripravijo na to delo krčmarske zadruge.

Iz Ajdovščine smo prejeli dopis, ki pravi:

»Do danes je bila še vsaka novotarija le v kvar platevalcem. Imamo že trpke skušnje. Novotarija nam je prinesla kontrolo, da si strožje ne moremo misliti. Olajša v ne poznamo nobenih. Užitnina za naš okraj se je skoro podvojila, nevaležnega društvenega (t. j. v „Užitninsko poravnalnem društvu“) posla je čez glavo, a zadružniki nimajo kaj shraniti. Dokler je pobiral užitnino Gorup, je utegnil imeti lepe dobičke, a ni gledal toliko na prste krčmarjem. Tudi potem je še nekaj kazalo, ali Gorupova konkurenca in naš „kapric“ so pozrli vez preostanek«.

Gospodje, katerim smo pisali gledé „krčmarskih zadrug“, večinoma podcenjujejo njih važnost in korist za svoj stan. Prosimo, da čitajo vsi v zadnji „S.“ in „P.“ priobčena pravila. — Mi svetujemo prav nujno, naj se zadruge ustanové. Dela ne se bati! Silo ravno ne bo!

Kdo veruje?! — „Norica“ je prinesla dolgo razpravo „iz učiteljskih krogov“ o deželni užitnini... Mi trdimo, da članka ni pisal učitelj, marveč kak Čahaj, in sicer v namen, da bi se klerikalci malce podobikali učiteljsvu. Priljubljenih besed imajo klerikalci vedno dovolj, dejanj pa nikdar!

Člankar se zadirja seveda tudi v „narodno-napredno stranko“, in sicer na prav bedast način, n. pr.: »Dežela ne bi imela opravičenega razloga za odlaganje ugodne resitve učiteljskega uprašanja, katerega ne spravi raz dnevni red niti narodno-napredna stranka, če tudi ulovi v svoje mreže vse učiteljsvo«. — Kolobocija! Zakaj bi naša stranka spravljala to vprašanje raz dnevni red? Saj je prav to ena važnih točk našega programa! Ne, take neumnosti učitelj ni zapisal! — In mi vemo, da so danes narodno-naprednega mišljenja vsi učitelji, ki so sposobni, da sučejo pero! — Čahaj, ki je brbljal o „goriski kukavici v bovskem gnezdu“, naj prime lepo samega sebe za nos! Mi poznamo Gregorčičovo fabriko dopisov! Sam mojster je fabriciral dopise iz vseh kotov dežele, kakor mu je prinašala Nežica novice s trga. In „Gorica“ se urejuje docela po načelih svojega velikega mojstra in Alfonza Liguorskega! Zato — ne verujemo nič!

Sistematično preganjanje „Soče“ in „Primorca“. — Povedali smo že opetovano, kako sistematično preganjajo naši gg. nunci „Sočo“ in „Primorca“. S „Sočo“ se sicer ne trudijo toliko, ker jo čitajo inteligentni krogi v deželi, pri katerih nunci nimajo toliko upliva, kolikor si domišljujejo, ali na „Primorca“, ki prihaja v roke radi nizke cene tudi priprostemu kmetu, so se vrgli z vso silo grdeva svojega fanatizma.

V Otaležu, kjer so imeli letos misijon tacas, ko je imel kmet največ dela na polju — kakor je pisal sam „Primorski list“ — ter so bili privabili nunci kmetu s polja v cerkev k misijonu, se trudi tamošnji g. nunc, kar se da, da bi iztrebil „Primorca“. Ne vemo, po kaki pogodbi in s kako pravico deli on pošto, kadar jo prinese sel „v mavhi“. Mož je silovito srdit na „Primorca“, kar ne more ga videti, in zato je tudi umevno, da naši naročniki tamkaj ga ne dobivajo redno. Tako nam poroča nekdo od tam, da ga dobi komaj vsake 14 dni! Nunc pravi ljudem, da ne smejo čitati „Primorca“, da je brezversk, da rajši naj naroče „Primorski list“. (Evo, usiljevanje „Pr. lista“ na vseh koncih in krajih in preganjanje „Primorca“ na „katoliški podlagi“) Pravi, da je lepši, da več prinaša, zato da morajo vsi pustiti „Primorca“. Ker pa vidi g. nunc, da mu ne gre tako lepo vse vzpod rok, prenaša svojo agitacijo za „Prim. list“ celo v spovednico, kjer hruli ljudi, da jim ne da odveze, ako bodo čitali „Primorca“.

To je zopet slika, kako sistematično preganjajo nekateri duhovniki v deželi vsaki pojav svobodnega gibanja!

Nasim somišljenikom pač ne preostaja drugega nego to, da se ravna po njihovem vzgledu. Oni kriče: Proč s „Sočo“, proč s „Primorcem“ ter preganjajo in nadlegujejo ljudi, kjer le morejo. Na to pa odgovorimo mi primerno njih gledé na njihove liste „Primorski list“, „Gorica“ in „Narod“. Geslo nam bodi: Zob za zob!

Železnica od Sv. Lucije do Kobarida in Idrije. — Komisija, ki je končno predala načrte bohinjske železnice, je dokončala svoje delo in 26. avgusta je bil v Gozdi podpisan zapisnik.

Naša stranka je doživela pri tej priliki lepo zadoščenje. Znano je, da se je po vspodbudi naše stranke odposlala iz Kobarida prošnja na Dunaj, naj bi se istočasno z bohinjsko zagotovila tudi postranska železnica sprva vsaj do Kobarida, ki bi se podaljšala v najkrajšem času do Čedad in tudi do Bolca ali do Loga. Prošnja je bila lepo utemeljena. Kobaridcem pa niso nasvetovali te prošnje kar na slepo, kakor

n. pr. prof. Berbuč svojo užitnino, marveč vedeli smo, od kake strani je treba reč prijeti in kaj treba sicer še storiti... Klerikalna klepetulja „Gorica“ se je takrat norčevala s Kobaridci in z našo stranko, ali dobila je 26. julija najgroznejši udarec po gobcu, t. j. komisija je sprejela tudi črti od Sv. Lucije do Kobarida in do Idrije. Zgradili naj bi se istočasno z glavno progo.

Ideja kobaridske železnice je spravila vojno ministerstvo do načrta: naj bi se zgradila ozkotirna železnica do Bolca, ali menda celo do bolških Kluz. — To vprašanje treba zasledovati. Le ozkotirne železnice ne! Dežela naj stori svojo dolžnost! — Bolčani, zganite se! Mi smo Vam na razpolago!

Železnici od Sv. Lucije do Idrije so dali inicijativno prvaki narodno-napredne stranke na Kranjskem, z odobravanjem od naše strani. Inženirji so že izvršili nekatera pripravljalna dela. In prvi vspeh je dosežen: pregledovalna komisija je sprejela in ta načrt v svoj zapisnik in ga priporoča.

Po tej poti naprej! Altro che „tihu delovanje“ Gregorčičev!

Društvo „Sloga“ je dobilo novo vodstvo v septembru l. 1890. Prva leta je prišlo do občnega zbora vsaj v septembru ali oktobru, za l. 1897. je bil zbor že v januarju l. 1898., ker je tajnik Gabrček vsled rodbinskih razmer opesal. Potem pa že ni bilo zbora do 25. maja 1899., ko so se vsrili znani skandali, ki so dosegli krono na izrednem zboru 20. julija. Od takrat je že zopet minulo leto, ali o občnem zboru ni še sledu. V dobi „tihu delovanja“ je zgubila torej „Sloga“ eno celo leto. — Nič škoda za tako „delovanje“. Kdo kaj ve o njem? Svindl!

Zopet pokvarjene brzojavke. — Opetovano že smo morali konstatovati, da pri nas na jugu se vedno ni prišla poštena uprava do tega, da bi bila v slovenskem jeziku oddana brzojavka vročena naslovljencu pravilno in razumljivo. Z Reke je brzojavil nekdo 31. julija t. l. za god nekemu svojemu prijatelju ali sorodniku, Vročena brzojavka se glasi: „Castitam tvoj imendan zdranije dongo zivljenje“. Torej v teh besedah toliko napak! Poleg tega na naši goriski pošti tisti grozoviti strah pred „pipami“. Nasim uradnikom na brzojavnem oddelku kar ne gre izpod rok, da bi črtali pošteno „pipo“ nad kako slovensko erko.

Restaurateur na postaji ima točaje, ki se vedejo nasproti slovenskemu občinstvu naravnost skandalozno. — V torek popoldne sta dva Slovenci zahtevala račun, in sicer v slovensčini. Točaj pa jima je odgovoril jedino po laški in nemški. Ko ga je jeden gospodov prašal, zakaj se ne nauči slovenski, mu je ta odvrnil: „Wer wird alle Sprachen sprechen“. Slovence se je nad tem jezil in zagrozil, da se pritoži restauraterju; a predrznež se je bolj razkorcačil: „Ich will nicht lernen. Der Herr ist auch ein Italiener“. To je pač že vrhunc nesramnosti, s katero si upa žaliti goste. To izvira tudi od tod, ker mislijo nekateri Slovenci, da se mora v taki „nobel“ restauraciji le nemški ali laški govoriti. In to je žalostno, da imajo nekateri, še vedno tako malo narodnega ponosa. —

Pozivljamo sl. vodstvo južne železnice, da ukrene potrebno, da se take inzultacije Slovencev ne bodo ponavljale.

Tolminsko olepševalno in pogozdovno društvo priredi sijajno veselico dne 5. avgusta na dvorišču gosp. Cazafora v Tolminu s sledetimi vspešnim: 1. Streljanje k tarci na dobitke, prične ob 3. pop. 2. Srečkanje na življive dobitke, prične ob 5. pop. 3. Slijeve igre, prične ob 6. pop. 4. Koncert, prične ob 8. pop. Vspored tega koncerta je jako obširen ter obsega izbrane in težke komade za petje in salonski orkester. 5. Ples in prosta zabava. — Med posameznimi točkami svira c. kr. rudniška godba iz Idrije. Prostori čarobno razsvetljeni. — Bazar, restavrant in pivarna v veselilnih prostorih. — Vstopnina: k veselici 60 vinarjev; za otroka 30 vinarjev; k plesu 1 krono; sedeži v prvih vrstah 1 krono, v naslednjih 40 vin. Posebna vabila se ne razposiljajo. Program pri blagajni. P. n. gospodom tujcem prekrbi odbor večerjo in prenočišče proti pravočasnem oznanilu. Ako bo sobota frišna, prilezejo tudi polži iz Trsta. K obilni udeležbi vabi odbor.

Izgubl se je majhen lovski bel pes (brak). Sliši na ime Colombo. Kdor ga najde, naj ga pripelje g. And. Jakl-u v Rupl. Dobi veliko nagrado.

Listneca. — Stirim poročevalcem za „Tutti frutti“. Sporočena dejstva preiščemo. Ko bomo imeli še drugih prič, pride na vrsto. — Gosp. x-y-z: Trije križci so na vidiku. Slovenija bo veselja poskakovala: Mi pa se smejemo! — Gosp. „k“ v R.: Kakor oče, tako sinček. Jabelko ne pade daleč od drevesa. Le zberite vse podatke! — „Sontius“: Kaj nam to mari? Ali bomo mi odgovorjali? Bodimo moške in ne salobrade! — Gosp. Z. J.: Nežica je le ena! Tudi Vi imate le eno, kateri pač vse zaupate! Drugače pa: Honny! — Gosp. J-n: Ako se bojite zamere, je to Vaša reč! Mož je pa vendarle mož! Brez zamere!

Razgled po svetu.

K položaju. — Čele hočejo na vsak način pridobiti za ponovni vstop v zvezo z desničarskimi strankami. Toda načelnik kluba českih poslancev dr. Engel svetuje Čehom, naj bodo previdni in naj se nikar nehitro

ne vežejo. Iz pogovora, ki ga je imel drug odlični češki poslanec, dr. Herold, z nekim časnikarjem, pa je sklepali, da mnenje dr. Engela ni le njega osebno mnenje, marveč, če že ne vsega, pa gotovo velikega dela kluba in to najveljavnejši mož. Tudi dr. Herold meni, da večina v prejšnji obliki in organizaciji ni več možna. Nje delovanje je bilo čisto negativno in nje akcija se je omejevala na to, da je podpirala vlado, in sicer tako vlado, ki ni bila parlamentarna, ampak strankarska. Tako vezana večina ne more storiti nič uspešnega, in na ponovitve večine, ki ima tako minolost za seboj, ni misliti. Nje obnovenje pa ni docela izključeno, ali to bi bilo možno le na podlagi pozitivnega delavnega programa, kateremu na čelu ne bi bila le uravnavna jezikovnega in narodnega vprašanja, ampak tudi preosnova ustave.

Po mnenju dr. Engela in dr. Herolda bo državni zbor pred časom razpuščen. Toda tudi prihodnji ne bo nič vreden, ako bi izvoljen na podlagi dosedanjega volilnega sistema. Pobožljanja pričakuje dr. Herold le od volilnega sistema v federalističnem zmislu, t. j. — potem delovnih zborov, ki imajo to pravico po ustavi.

Italija. — Kralj Vittorio E. III. je izdal na narodnoproglas, v katerem naznanja svoji nastop na tako žalosten način. — Prisega bo v soboto.

Crnogorski knez je na potu v Italijo; enako zastopniki vseh dvorov.

XV. velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda se je vršila v sredo v Radovljici. Udeležba je bila picla, posebno od strani delegatov. Sploh se vidi, da ta prepočetna in zaslužna družba od leta do leta peša. Zanimanje med občinstvom pojenjuje, ljudstvo pozablja, kake važnosti je za nas, a iz odbora ga nikdo ne vspodbuja, ga nikdo ne opozarja na nevarnost, ki nam preti, ako bi ta družba zamrla. Nekdani ogenj v odboru je ugasnil. Kako naj torej družba vspeva? Pozivite središče, da se življenje razširi po vsem organizmu!

V sredo zjutraj je vozil gorenjski vlak iz Ljubljane seboj 40 skupščinarjev proti Radovljici, katero število se je le malo povečalo na postajah. Na Okroglem in v Kamni gorici so bili izietniki srčno pozdravljeni. V prijazen radovljiškem mestu pa so bili prav slovesno sprejeti. Na postaji je čakala skupščinarje množica ljudstva in ognjeglasno društvo z godbo in zastavo. Goste je pozdravil gosp. Vilfan, predsednik tamošnje moške podružnice. Zahvalil se je na vsprejemu prvomestnik, g. msgr. Zupan. Na trgu, pod lepim slavalokom, sta pozdravila skupščinarje g. zupan Roblek in dekan, č. g. Novak.

Po slovesni maši je msgr. Zupan otvoril ob 11. uri zborovanje, pozdravil došlece in jih pozval, naj se udeležijo Slomškove slavnosti v Ponikvi. Nato je dal besedo tajniku g. Zlogarju, ki je v krasnem govoru poročal o namenu in delovanju družbe, o njenih uspehih. Spominja se bojev, katere moramo biti z našimi nasprotniki za svoje šole in upa, da se vendar kmalu odpravi krivica, katera se nam godi. Spominja se Slomske, katerega duh vladaj v naših šolah, in pozivlja narod, posebno naše žensstvo, naj i našlale neumorno podpira družbo. Nato je g. tajnik podal sliko o stanju družbinega šolstva. — Prirasla je 141. podružnica za Tržič in okolico, pokrovitelj pa 13. V raznih krajih so se prirele veselice za družbine namene. Podjetja pod njeno znamko so donesla v tem letu 7700 K.

Zavodov je 20, med temi 3 novoustanovaljeni. V teh se poučuje 1668 otrok. Prošnja do naučnega ministerstva za denarno podporo in prošnja za pravico javnosti soli v St. Rupertu pri Velikovecu ste bile odklonjeni. Dalje je g. tajnik konstatiral, da dobra tretjina podružnic spi, že dolgo spi.

Blagajnik prof. Petelin je poročal o računu. Dohodki so znašali 46.587 gl. 85 1/2 kr., stroški 57.207 gl. 21 1/2 kr. Če se pristeje dohodkom 9000 gl. posojila, ostane še primankljaja 1219 gl. 36 kr. Letos je bilo 11.800 gl. več dohodkov, ker je Vrečkova zapuščina znašala nad 27.000 gl. Dolga se je plačala 31.000 gl.

Govorili so se g. Vidrič iz Zagreba, g. Lomrek iz Marenberga, ki je opisoval trpljenje podpraviških Slovencev, in g. Treiber, razlagajoč tužne koroške razmere, nakar je bil stari odbor z vsklikom zopet voljen. Prihodnja skupščina bo v Mariboru. Po zborovanju je bil obed, pri katerem je bilo čuti mnogo krasnih napitnic.

Tako se je vršila XV. skupščina naše velezaslužne družbe. Vsak Slovenec mora pač srčno želeči, da bi brlj vzcvetela in vzrastla. Od nje odvisi po mnogih krajih ob periferiji občastnega našega naroda. Zatorej na delo rodoljubi, podpirajte jo, agituje te zanjo. Vsak, kdor more, naj prinese žrtev na njen oltar.

Slovinci, podpirajte našo družbo!

Ob Slomškovi slavnosti. — Mi Slovenci nimamo kakor drugi narodi svojih kraljev in cesarjev, nimamo visokih plemenitav in bogatih uplivnih grajščakov, zgodovina nam ni naklonila ne posvetne moči, ne posvetnega bogastva; pač pa imamo moče, ki so se s svojimi duševnimi zmognostmi visoko dvignili nad druge sozemljane in jih osrečevali s plemenitostjo svojega srca; mi imamo svoje duševne velikane, s kojima lahko ponosno stopimo ob stran drugih, tudi večjih narodov. Anton Martin Slomšek je eden izmed njih.

Slovenski narod se s hvaležnostjo ozira na svojega Slomška. Pred sirnim svetom je visoko proslavil slovensko ime, med narodom samim pa je bil voditelj k pravemu napredku in pravi slobodi, k sreči in blagostanju.

Število onih slovenskih mož, ki so delovali med našim ljudstvom in za naše ljudstvo, ni majhno; a nobenega ime se ne izgovarja med Slovenci s tako spoštljivostjo in s tako udano srčno ljubeznijo, kakor ime Slomškovo. Ni nobeno čudo! Nihče ni poznal duše Slovence boljše, nego Anton Martin Slomšek; nihče ni poznal tako dobro srca slovenskega ljudstva, nego on; zato tudi Slovincem nihče ni tako znal govoriti in pisati nego naš nepozabni Slomšek; in nobenega ljudstvo ni tako rado in tako zvesto poslušalo, nego njega.

Letos je sto let, odkar se je rodil Anton Martin Slomšek. Ob tej priliki se slovenski narod s hvaležnostjo, s kipečo hvaležnostjo spominja Slomškovega slavnega imena in vseobsežnega delovanja. Že veliko slavnosti se je priredilo letos njemu v čast in proslavo, in mnogo se se jih bo. Toda najslavnejša in največja slavnost bo brezdomno ona v rojstnem kraju Slomškovem v Ponikvi, dne 5. avg. Na tisoče in tisoče slovenskega ljudstva, tudi veliko število zastopnikov drugih slovenskih narodov zbralo se bo takrat na prijazen Ponikvi, da proslavlja diko našo, ljubljeno slovenskega naroda, Anton Martin Slomška.

Mi se s celim srcem pridružujemo tej proslavi in kličemo ob tej priliki: Slomškov duh naj ne izgine izmed nas, ampak naj se še bolj razširi in utrjuje med nami; potem naš narod, ki ga je Slomšek s toliko ljubeznijo in poštovanostjo budil, ne bo nikdar zaspal, ampak bedel in korakal naprej k sreči, slobodi in slavi! — „S. G.“

„Slov. pevsko društvo s sedežem v Pljuji“ usoja si vsem cenjenim gg. izvršujočim članom kakor tudi častitim učiteljskim in pevskim društvom javiti, da bo pri slavnostnem koncertu izvajalo sledeče pesmi: Hajdrih: „Jadransko morje“, in dr. B. Pavice: „Slovanska pesem“ s tenor- in bariton-samospevom. Podpisano vodstvo prosi torej uljudno vse cenjene pevce in častita društva, da se vadijo tudi v teh skladbah, da bo društvo nastopilo v impozantnem številu. Na svidenje torej na Ponikvi dne 5. avg. S pevskim pozdravom: dr. Bela Stuhlec, t. č. predsednik, Miran Lorber, t. č. tajnik.

Atentat na perzijskega šaha. — Ves svet je se pod groznim vtisom, kateri je napravil umor italijanskega kralja, in sedaj že javljajo iz Pariza, da se je tam izvršil nov atentat. „Kralj vseh kraljev“, šah perzijski, je bila žrtev, katero so si anarhisti izbrali. Ko se je šah peljal iz svetovne razstave, je skočil neki navadno obleten človek na njegovo kočijo, zavpil: „Živeli sinovi ljudstva“, in pomeril na šaha s samokresom. Ali predno je padel strel, je zagrabil veliki vezir morilca in mu iztrgal orožje iz rok. Policija se je takoj polastila zločinca in ga komaj ubranila pred razdraženim občinstvom, katero je hotelo morilca raztrgati. Ko so pripeljali zločinca na policijo in ga tam izpraševali, zakaj je hotel šaha umoriti, je hladnokrvno odgovoril: „To je moja reč in nimam nikomur za to odgovarjati nego svoji vesti“. Obžaloval je, da se mu nakana ni posrečila in rekel policajem: „Tudi vaš gospodar“ to je predsednik republike Lovbet, „naj se varuje, tudi njega ubijemo!“ Človek, ki je izvršil atentat, je približno 27 let star in se imenuje Franc Salson; je menda Francoz. Obžaluje, da se mu je napad ponesrečil. Umoril bi bil tudi ruskega carja. — Anarhisti imajo načrt, umoriti 7 vladarjev. Svojih namenov niti ne prikrivajo. Lepi časi!

Zaroka kralja Aleksandra. — Časopisi javljajo, da ima žena ruskega poslanika v Belemgradu velike zasluge za to, da se je izvršila zaroka kralja Aleksandra z gospo Drago Mašin. Zadnje dni pred zaroko je imela žena poslanikova, gospa Mausurov, več sestankov z Drago Mašinovo. Draga Mašin se je vedno bala, da ne bi zaroka s kraljem imela hudih nasledkov za Srbijo. To njeno bojaznost ji je pa poslanikova pregnala, da je potem privolila v zaroko. — Na dan poroke bodo vse ulice stolnega mesta okrašene in je mestni zastop dovolil 40.000 dinarov za dar, katerega kupijo nevestini, n 100.000 za okrasenje ulic. Poroka bo v nedeljo 5. t. m. ob 11. zjutraj. Po poroki bodeta novoporočenca potovala po Srbiji.

Velik požar. — V Santandru na Španjskem je v četrtek pogorelo več skladišč tobaka. Škoda znaša baje tri milijone.

Strela ubila tri osebe. — Pred dnevi je bila blizu ogerskega mesta Füzess velika nevihta. Trije kmeti, kateri so pred njo bežali v bližnjo vas, so iskali pod drevesom zavetja. V drevo pa je udarila strela ter ubila vse tri. Vsi trije nesrečneži so udje ene in iste družine.

Kuga na vzhodu. — Dne 1. t. m. je umrla v Smirni zopet ena oseba za kugo. Ladije, katere prihajajo iz Egipta v Carigrad, imajo petdnevno karanteno v carigradski luki.

Vročina v juliju mesecu. — Na pariskem observatoriju so doznali, da je bila dne 20. julija največja vročina zadnjih sto let, bilo je namreč v senci 38°8 stopinj toplote. Le stikrat je bilo v prošlem stoletju enako vroče in sicer je znašala vročina 1. 1803. 36°8 stopinj, 1842. 1. 36°8, 1874. 1. 38°4 in 1881. 1. 38°4 stopinj.

Južno afričanska vojna. — Roberts javlja, da se je udalo generalu Hunterju 1200

Burov. Tudi sta se udala burska poveljnika Joder in Joubert z mnogimi častniki. — Burski poveljnik Olsburg je prodril angleške vrste ter prispel s 5 topovi v Harismith. Pri Pesterikstad je skočil s tira vlak, v katerem je bil oddelek angleških pešcev, 13 vojakov je mrtvih, 31 ranjenih.

Maršal Roberts se pomika počasi proti vzhodu in severovzhodu. Buri so nekaj oddekov Angležev polovili, ali konečno se je njih general Botha moral umakniti nazaj. Brzjavi pa poročajo sedaj, da je Botha napadel Roberts-a in da se je ta s celim trenom in z velikim številom bolnikov vrnil v Pretorijo. Druga vest poroča, da so Angleži vlovili burskega generala Prinslvo in da se je moral udati z vso svojo vojsko. Število vjetih Burov je 5000. Bržčas je pa pri zadnjem številu jedna ničla preveč. Ako je pa vest resnična, potem ostaneta samo še voj Dewetov in Bothov. Angleži so sedaj na jugu varnejši, ker imajo le še jednega sovražnika Botho.

Vojna na Kitajskem. — Iz Novega Jorka brzjavi, da je bil neki japonski vojni oddelek, kateri je korakal proti Pekinu, od Kitajcev napaden in pobit. Japonci imajo 150 mrtvih in ranjenih. Srečnejši so bili Rusi; ti so se spoprijeli s Kitajci 10 milj od Tientsina proti Pekinu. Rusi so napadli ondodno Kitajske trdnjave in zagnali v beg 10000 Kitajcev. Število mrtvih in ranjenih Kitajcev ni znano. — Kitajci se sedaj — kakor javijo iz Hong-Konga, pridno vežbajo v streljanju. Ali to jim ne bo mnogo koristilo, ker velesile so se konečno vendar sporazumele. Amerikanski general Chaffel je dobil iz Washingtona povelje, da se mora s kitajskimi vojniki skupno bojevati, ako bi ti napadli boksarje. — Podkralj Li-Hung-Čang je baje dal vedeti kitajski vladi, da mora prej zadušiti ustajo boksarjev, predno je misliti na kako sporazumljenje z evropskimi velevladmi. — Iz Londona brzjavljajo, da avstrijski poslanik in njegova žena se živita.

Avstrijski vojaki, kateri so bili izkrcani, da branijo poslaniška poslopja v Pekingu, so razum stihili se vsi živi. Med mrtvimi je njih poveljnik Thoman de Mratalmar. Avstrijci so padli v boju, ko so Kitajci oblegali angleško poslanstvo; njih imena niso znana.

Kitajsko vojno brodogeje ne sme manevrirati na svojo roko, temveč se mora pokoriti volji združenega ladijevja pri Paku.

Kitajski cesar je naprosil ruskega carja Nikola, naj posreduje med Kitajsko in med velevladmi in se sklicuje pri tem na 200 letno prijateljstvo med Kitajsko in Rusijo. Odgovor ruskega carja povdarja tudi prijateljske vezi med obema državama in nadaljuje, da Rusija ne želi drugega, kakor da se napravi zopet mir in red; ali kitajska vlada mora jamčiti za življenje Evropejcev in njih imetje.

Zakaj ni mogla Rusija poslati večje armade v Tientsin, tolmačiti je s tem, da ima Rusija dovolj opraviti na mandžurski meji. Postopanje Kitajcev proti Rusji kaže dovolj jasno, da se Kitajci za staro prijateljstvo bore malo brigajo in da so že davno sklenili spoditi jih s Kitajskega.

Najnovejše vesti javljajo, da so velevlasti sklenile, odstraniti cesarja Kvang-su in postaviti na njegovo mesto prince Cing-a zato, ker je cesar Kvang-su bolehen in nima nikake energije.

Avstrijska vojna ladija „Cesarica Marija Terezija“ je odplula iz Hon-Konga proti Paku, da izkrca še nekaj mostva. — Domači misijonarski gojenec, ki je ubežal iz Pekinga, javlja, da se je proglasil 18. julija v mestu cesarski edikt, v kojem se priporoča Kitajcem, da seilitjo tuje. Isti gojenec je tudi povedal, da stoji pri Jangtunu general Jung z 10000 možmi; ravno toliko jih ima tudi general Ma pri Paitangu; primanjkuje mu pa živeža in streljiva. Najbrže ne zadenejo združene čete pri prodiranju proti Pekingu na resen in hud odpor.

Kakor brzjavljajo iz mesta Taku, poslanički baje sami niso voljni zapustiti Pekinga in rešiti se v Tientsin. — Iz Kantona poročajo, da postopa Li-Hung-Čang jako strogo z vstasi; v enem samem čezvu je obglavil 74 bokserjev. — Belgijski konzul v Tientsinu poroča, da je cesarica-vdova delala na to, da se usmrti tuji v Pekingu. — Admiral Aleksejev poroča, da so našli v Tientsinskem arzenalu veliko vojnega materijala — med raznim tudi 300 topov.

Narodno gospodarstvo.

Mizarska zadruga bo imela v nedeljo, dne 5. t. m. ob 10. uri predpoldne svoj prvi občni zbor v prostorih „Goriške Čitalnice“. Opozarjamo tem potom ponovno vse mizarje, lesotroce, tako v Gorici, kakor tudi na deželi, da se obč. zbora prav mnogostevilno udeležijo. Oni obrtniki, ki niso dobili pismenega vabila, naj biagovolijo oprustiti, ker se pri velikem številu istih lahko tega ali onega pomotoma prezre.

Kedaj bomo imeli Slovenci trgovsko šolo? — V 83. st. smo priobčili članek z naslovom: „Kako je založena Nemčija s strokovnim šolstvom?“, v katerem smo povedali našim čitateljem, koliko šol poučuje strokovno nemško mladino. Dejali smo, da vidimo baš v tako lepem razširjenju strokovnega šolstva vzrok današnjega staljša Nemčije na svetovnem trgu. Pri pisanju tega smo tudi seveda mislili na nas Slovence. Pogled

na to velikansko našo mizerijo na polju strokovnega šolstva nas je zelo razžalostil. Obrtnih šol imamo vsaj nekoliko, dasti jih se prav mnogo nedostaja. — Ali trgovske ni nobene! Dve trgovski in obrtni društvi sta si sicer vzeli za svojo nalogo ustanovitev trgovske šole, ali: kako bo? Iz odborovega poročila na občnem zboru „Trgovskega in obrtnega društva za Kranjsko“ dne 15. junija t. l. povzemamo: „Tudi trgovski šoli je odbor posvetil vso pozornost. Denarna stran ni tista, ki ovira ustanovitev trgovske šole, denar se dobi brez težave, a pred vsem je dobiti učnih knjig in učiteljev“. Poglejmo to-le izjavo malo bližje. Kratka je, jasno izrečena in pove dosti.

Odbor „Trgovskega in obrtnega društva za Kranjsko“ je razpravljal o potrebi, o nujni potrebi trgovske šole za Slovence. „Posvetil ji je vso pozornost“. Iz tega sledi, da je premočil potrebo, ustanovitev in ureditev trgovske šole od vseh strani. Pogledal je na gmočno stran. In tu je videl odgovor: denarna stran ni tista, ki ovira ustanovitev. Šel je dalje. Slovinci smo, kar se tiče strokovne literature, veliki reveži. Naravno torej, da nimamo strokovnih knjig za trgovsko šolo. Naša mladež studira raje gimnazijo kot pa kako strokovno šolo. Od tod zopet drugi nedostatek: nimamo strokovno izobraženih učiteljev. Odbor „Trg. in obrt. dr. za K.“ je to samo konstatoval. V debati o poročilu odbora so razni gospodje opozarjali na potrebo trgovske šole na Slovenskem, povdarjajoč (citujemo iz „Sl. Nar.“ št. 137.), da kolikor večja izobrazba trgovcev, toliko lažje bodo vspevali. Nasvetovalo se je tudi, da naj odbor v najkrajšem času stopi v dogovor s „Slovensko Matico“ glede izdajanja trgovske terminologije. Odboru se je tudi dalje naložilo, da izvrši tekom leta tudi vse druge priprave, kar jih je mogoče izvršiti za ustanovitev trgovske šole.

Kritikoval delovanja „Trg. in obrt. dr. za K.“ v smislu teh besed ne moremo. Ne vemo, v koliko se izvršujejo nasvetovani predlogi in kako se vrše priprave. Torej: za sedaj ne bomo kritikovali. Hotemo pa izreči par besed s svojega stališča, namreč, kako si mi predstavljamo ustanovitev trgovske šole v Ljubljani?

„Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko“ naj stopi v zvezo z občinskim svetom mesta Ljubljane, o zvezi naj se dogovorita ta dva zaslaba, kakšna trgovska šola, dvorazredna, trirazredna, naj se ustanovi, naredita naj zanj proračun. Objednem naj pa razpišeta mesto ravnatelja šole, ki pa mora biti profesor knjigovodstva. Druge moči učiteljske se pa dobe vse doma. Nekatere predmete prevzamejo razni trgovski uradniki, nekatere učitelji ljudskih in srednjih šol. Tako se dela povsod. Omenimo naj samo „Prasko vzorno trgovsko šolo“, kjer je dosedaj stalna moč samo ravnatelj Fr. Svore, ki vodi zavod ter poleg tega poučuje v knjigovodstvu in trgovskem računstvu.

Ostale predmete uče razni gospodje, kakor speditur Plichal, oficijal praskne mestne hranilnice Ferd. Kavka, praktični kemik Koblic itd. Zakaj ne bi mi delali istega, zakaj ne bi mi rabili istega recepta, ki je pokazal drugod, da je dober, da je zanesljiv, itd.? Glavna stvar pri trgovski šoli je učitelj knjigovodstva, ki mora biti praktičen strokovnjak, mož, ki v pravem zmislu besede razume celo stvar. Vedeti mora, kaj potrebuje znati komptuarist, korespondent, agent in dr. Če bi se takega moža ne dobilo mej Slovenci, mej Hrvatji, med Čehi bi se pa gotovo dobil. Mi poznamo jednega češkega profesorja knjigovodstva, ki bi rad prišel mej Slovence.

Tudi slovenski že nekaj zna. Ta gospod je I. Ziskal, ravnatelj trgovske šole v Brnu (palac hrabre Kounitzke); hvalijo ga vsled njegovega znanja in njegove energije. — Kar se tiče pa knjig, to je prav zelo težavna stvar, ali tu naj pa odločujejo oni gospodje, ki bodo določeni za učitelje. Terminologije potrebujemo pa v resnici pred vsem, kajti ona bode vadecem pri sestavljanju knjig. Glavna knjiga je: knjigovodstvo, ta se pa mora prepustiti učitelju, ki bo to učil. Prvo leto bo tako kot tako litografoval svoja predavanja. Mej letom in na koncu leta jih bo popravljaj... S časom dobimo pa potem sistematično knjigo o knjigovodstvu.

Za pouk v dopisovanju bo knjigo sestavili precej lažje. Prvi početak v tem imamo že v „Obrtnem spisu“ od prof. Funtke. Za učitelja za obrtno in trgovsko zakonodajstvo se tudi najde primerena moč, ki si knjigo sestavi sama na podlagi prakse. Učiteljskih motij za jezike, kakor slovenski, nemški, francoski, ruski, se bo dobilo brez dvombe mej domačimi gospodi. Istotako se bode učitelji za računstvo, kemijo in blagovnalstvo prav lahko rekrutovali izmed domačih sil. Prvo leto bo težko, ali zato bo lažje drugo, tretje in tako naprej. V par letih pa bomo imeli zavod, na katerega bo lahko ponosna cela Slovenija. Seveda bode treba delati in delati, neumorno in poštvalno. Zlasti ravnatelj bo potreba prve čase žrtvovati vso pozornost na zavod, živeti bo moral z njim — usoda njegova, usoda zavoda!

Poglejmo, kakšen zavod je sedaj n. pr. češko-slovanska trgovska akademija! In kakšni so bili njegov početki! Zgodovina nam bode vedno in povsod učitelja. Kamen do kamna palača, zrna do zrna pogača. Kedaj bomo imeli Slovenci trgovsko šolo? In tu, takrat kadar spoznamo v resnici svojo potrebo. Potem ne bomo odlašali nič več z ustanovitvijo!

Svileno blago za neveste glđ. 10-50

in višje — 14 metrov! — poštnine in carine prosto
Vzorci z obratno pošto; ravno tako črne, bele in barvane
„Hennebergove svile“ od 45 kr. do glđ. 14-65 meter.

G. Henneberg, tovarnar svile
(5) (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu.

Vabilo

k rednemu občnemu zboru

„Hranilnice in posojilnice v Cerknem“,
reg. zadruga z neomejeno zavezo dne
12. avgusta t. l. ob 2. uri popoldne v
prostorih gosp. And. Kobol-a.

Dnevni red:

1. Poročilo o letnem računu in po-
trjenju istega.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Izvolitev načelnstva, računskih pre-
gledovalcev in njihovih namest-
nikov.
4. Privolenje remuneracije novemu
načelnstvu.
5. Posamezni nasveti.

Opomba: Ako bi ta zbor (ob 2. uri) ne bil
sklepten, začne ob 3. uri drug
občni zbor, ki bo smel brezpo-
gojno sklepati.

K obilni udeležbi vljudno vabi vse ude.

Načelnstvo.

Poročilo ravnateljstva
Goriške ljudske posojilnice,
registrovanega društva z omejeno zavezo
v Gorici

za opravični mesec julij 1900.

Stanje blagajne dne 1. julija	K. 11.391-60
tekotom meseca vplačalo se je na deležo	3.100-—
vložilo 58 strank	28.931-40
vzdignilo 100 strank	52.606-—
15 strankam se je posodilo	7.380-—
64 strank je vrnilo	25.252-—
stanje blagajne dne 31. julija	10.559-91
denarni promet	154.759-98

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunski cerkvi)

prporoča pred. duhovščini in slavnemu občinstvu
svojo lasno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsako-
vrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrob-
nih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd.
vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje
točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo
S. el.) tiskarno črt na perilo. (P. el.)

Išče se
kleparskega učenca
pod dobrimi pogoji;
ponudbe je pošiljati na
Štefana Pavčič,
kleparja v Nabrežini.

Ugodna prilika.

Radi presehtve se prodaja v Komnu
za neverjetno nizko ceno dve li-
kajoči se hiši, (jedna dvonadstropna, druga jed-
nonadstropna). Hiši ste bogato mobilirani, z
lepim dvoriščem, z dvema podzemeljskimi
kletmi, hlevom, zganjarnico, vodnjakom, z
razno kletarsko in gospodarsko opravo in
lepo vredenim vrtom. Poleg tega še 10.437
m² velik, vzorno vreden vinograd, cepljen
na ameriški podlagi v rofošk v 2. 3. in 4.
letu starosti. Hiši ste jako pripravi za obrt,
posebno pa za letovičnike, ter bi donasali z
ozirom na neverjetno skromno ceno, velik
letni dobiček.

Iz prijaznosti posreduje

Josip Štrkelj v Komnu.

Na dež jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo
Na lvovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ - A,
v Pragi na Smihovu

(Prah-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816
se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju
sokolskih in šolskih telovadnic

po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.
V ta dokaz je na razpolago mnogo pripotoču-
očih sprical domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerno, plačuje
se pa na mesečne obroke po volji in zmernosti.
Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telo-
vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in nepoštni
prosto.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Važno za vsakega!

Razprodaja!
Za neverjetno nizko ceno, za
samo glđ. 2-95 se vdobi
krasno garnituro, inajoco
naslednjih štirinajst drago-
cenih krasnih predmetov:

1. žepna ura iz niklja Anker-Rem. (na željo
posrebrjena) s krasno vdelenim ekrovom, natančno
regulirana s 3-letnim jamstvom ter etui.
1. eleg. oklopna verižica iz niklja ali goldina s
privezki vred. Parizni sistem.
1. kratvačna igla iz goldina z vdelenimi briljanti.
1. par pozlačenih zapestnih gumbov. Znamka „Ga-
rantie“.
1. garnitura gumbov iz goldina za predrajnike in
ovratnike; 5 komadov.
1. par uhlanov iz pristnega srebra, uradno
zaznamovana.
1. prstan iz goldina z eleg. kamnom.
1. pomanjševalno žepno zrcalo v etui.

Teh štirinajst krasnih in dragih predmetov z
uro Anker-Rem. razpošilja za samo glđ. 2-95, proti
povzetju ali naprej poslanim zneskom tvrdka

Bratje Hurviz,

Eksportna hiša, Krakau, Stradom 17 (Avstr.)
Kar ne ugaja se tekotom 8 dni sprejme nazaj
ter denar vrne, da se kupovalec nima bati nikake
nevarnosti.

Bogate ilustrovane kataloge vseh dragocenostij
zastonj in franko.
Sprejemajo se preprodajalci in agentje.

Nikaka skrivnost ni več

da si vsakdo sam doma napravi brez vsake priprave in težave najfineje
likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za na-
pravitelja po 5 litrov likerjev: **Tropinovec, Absinc, Vermut, Ruski peli-
novec, Češki liker, Kimej po 80 kr.; Slivovec, Rum, Čočinovec,
Alaš, Alpski liker po 85 kr. in Konjak, Benediktinec, Chartreuse,
Pilzenski liker po 95 kr.** Razpošiljam proti predplačilu v znamkah ali
po poštni nakaznici; po poštnem povzetju 10 kr. več.

Vsaki pošiljatelj pridenem navodilo, kako se napravi liker. Pre-
prodajalcem, če naročijo več blaga, mnogo ceneje.

Anton Rukavina

Trst — Via Belvedere šte. 23.

Svetilke iz papirja

(Lampioni)

se rabijo vsigdar in povsod

pri veselicah na prostem.

Dobivajo se po tovarniško tekmovalni ceni, v velikej izberi
narodnih in drugih barvah, v tovarniški zalogi papirja in lastni
tovarni papirnatih izdelkov

Ant. Jeretič v Gorici

Semeniška ulica 3. — Za veliko vojašnico 15.

Največja zaloga v Gorici, vsakovrstnega
papirja za uradna, trgovska in zasebna pisma in
tem primernih zavitkov.

Lastna tovarna šolskih zvezkov
(pisank, spisovnic, risank itd.) vrečic iz papirja
in kartonaž.

Bogata zaloga vseh v papirno stroko
spadajočih pisarskih, risarskih in drugih predmetov.
Vse po najnižje tekmovalnih cenah.

KISIA VODA LAJOS

je priznana najbolja in najzdravejša med
vsemi vodami te vrste. Ima v sebi magnesijske
več kot vsaka druga voda: na 1000 gramov
vode ima 31-61 gramov magnesijske. (Mag-
nesijska je pravo učinkujoče sredstvo).

Vdobi se v vseh lekarnah in
mirotilnicah. Jedino zalogo za Go-
rico in okolico ima Ang. Fornizzi v
Gorici.

Anton Obidič,

čevljar

v Semeniški ulici šte. 4

v Gorici,

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri

za gospe in gospode.

Naročila se izvršuje hitro.

Rojaki, pozor!

Podpisani trgovci jedilnega blaga
si štejejo v čast, naznanjati p. n. slav-
nemu občinstvu, da smo vsled velikega
skupnega naročevanja blaga cene
zdatno znižali.

Ker naročujemo vse blago edino
le pri slovenskih veletržcih, kakor pri
tvrdki M. Truden v Trstu itd., se na-
dejamo, da bodo rojaki tudi nas podpi-
rali. Blago je izborno ter vedno sveže;
potrežba točna.

Odličnim spoštovanjem

Ant. Verčon v Skriljah, Al. Kosovel
v Vel. Žabljah, J. Mrevlje v Sv. Križu,
Ivanka Vodopivec v Kamujah, Fr.
Birska v Vrtovinu, Iv. Jerkič v
Dobravljah.

Jako praktično na potovanju. Neizgubno potrebno po kratki rabi.

Preskušeno od zdravstvenih oblasti

(Spričevalo Dunaj, 3. jul. 1887.)

Pripoznano najbolje sredstvo za čiščenje zob

Kalodont

odstrani popolnoma po kratki upo-
rabi neprestano ter v neverjetni
množini v ustih se množijo gljivo
(zobni kar. en itd.), katera škoduje
zobnemu mesu in zobom. Vpliva
do pozne starosti na dobro prebavo
in zdravje.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristnabela
in črna vina
izvjavskih,
furlanskih,
briskih, dal-
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na
vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56
litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštna.

Najboljše berilo in darilo je
vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, ka-
teri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega po-
trebnega da more sebe in druge blažiti in prav oli-
kati), ter se dobi za predplačilo 1 glđ. 50 kr., po
pošti 10 kr. več, a i proti poštnemu povzetju pri Jo-
žefu Valenčiču na Dunaju, III. Bez., Hauptstrasse
No 84, 3. Stg., II. Stk., Th. 38.

Založnik ozi. prodajalec je voljen vrniti denar
ako bi mu kopee poslal knjigo še nerazrezano in
čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana;
knjig je malo več.

Ustanovljena tvrdka leta 1866.

Ivan Drufovka v Gorici

na Travniku šte. 5.

Tovarna nadplav Ozka ulica št. 8. — Filijalki v Komnu in Sežani.

Tovarniška zaloga usnja in podplav

ter vseh potrebščin za čevljarje, različnega usnja za sedlarje,
knjižgoveze, tapetarje itd.

Lastna tovarna nadplav (Schuhobertheile),

jeremenov in oprav za vole.

Glavni zalagatelj

voščila (biksa) družbe sv. Cirila

in Metoda v Ljubljani.

Kupuje surove kože in loj po najvišjih dnevnih cenah.

Ceniki na zahtevo zastonj in franko.